

Overzicht aangewezen landschapselementen in aantallen percelen en eigendom

nr	omschrijving	aantal percelen		eigenaar		te beschermen structuur	
		kern	randzone	kern	randzone	kern	randzone
4	Joodse begraafplaats Dwingeloo	1	4	?	particulier		hakhoutbosje
5	Vledderlanden	11		deels particulier, deels gemeente (paar houtwallen)?		houtwallen	
11	Scheidgruppe		40?		SDL/ particulier	grensriviertje	landschap en ecologie
12	Kalterbroeken	44	26	2 SBB, 2 gemeente	16 NM	oude zandwegen, houtwallen en sloten	
13	Uffelter Vaartje	30? Vaartje ligt soms op perceelsgrens, soms midden over perceel		particulier, NM, defensie		vaart uitdiepen en verwijderen opslag. Afwatering westelijk deel ongewenst	
14	Veendijk	30		part, meest woonkavels		waardevolle erven met behuizing, kavelscheidingen en houtopstanden	
15	Busselte	30		part, zowel woon- als agrarisch		houtwallen met hoge ecologische waarde	
17	Wapserveen	>100		meest particulier (bebouwde kom?)		zie Veendijk	
18	Helveen	4	4	1 SBB, rest part.	particulier	gebruik als hakhoutbos	gebiedsvreemd water buitensluiten
19	Landschappelijke eenheid Lheebroek	30		6 SBB, rest particulier (NB 1=camping Meisterhof)		overgang van veld naar hakhout, eszoom en es	
20	Sliekerveen	2	6	SBB	particulier	heiderestant en brongebied	buffer waterhuishouding
23	Witteveen	10		7 SBB, 3 particulier		open veld	buffer gewenst
25	Diepenveen	3	1	1 part, 1 Nm, 1 SBB	particulier	veenplas, reconstructie cultuurlandschap gewenst	
26	Oldendiever	10 percelen in clusters		7 part, 3 SBB		bosjes en veenplas	
27	Westerbeekslot	? Lijnvormig element		gemeente Westerveld ?		diepe sloot als karakteristiek element kolonielandschap	
28	Reeweg bij Vledder	? Lintvormig element		gemeente Westerveld ?		meer dan 200 jaar oude zandweg; niet verhard !	

nr	omschrijving	aantal percelen		eigenaar		te beschermen structuur	
		kern	randzone	kern	randzone	kern	randzone
29	Jodenweg	? Lintvormig element		gemeente Westerveld ?		aangelegd door joodse dwamngarbeiders in WOII. Als zandweg handhaven	
30	Tilgrup	?	>30 ?		part/SBB/NM	culthistorisch waardevol; vorm handhaven	
31	Martenswal	? Lijnvormig element op perceelsgrens			NM/SBB	grenswal markenscheiding; wal en opgaande begroeiing herstellen	
33	Jonckindt Conincklaan	5; plus weg		particulier ??		kavelpatronen en bebouwing	
34	Schoollaan	10; plus weg				kolonielandschap; weg niet verhard	
35	Grenspoel en weer	onderdeel van grotere percelen; deels in FL		SBB		herstel van de weer (oude verdedigingswal)	
36	Kolonievaart	?	20 (Drentse kant)		SBB, part	zie Tilgrup	
39	Ettelte	17		17 part, 2 SBB		oud kleinschalig cultuurlandschap met hoge ecologische waarde	

Nummer	4
Naam	Joodse begraafplaats Dwingeloo
Ligging	221.4 – 537.5
Oppervlakte en vorm	vlakvormig
Eigenaar	
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	esdorpenlandschap / grens es en beboste veldgronden
Bijzondere waarden	De Joodse begraafplaats is wat betreft ligging en vormgeving karakteristiek. Ze werden in de 19 ^e eeuw op eigen grond aangelegd ver buiten de dorpen, ‘aan de rand van de beschaving’. Deze begraafplaats is aangelegd op de rand van veldgronden en de Dwingelder es. Ter bescherming van de es tegen stuifzand werd hier op de rand in het verleden eikenhakhout geplant. Naast bescherming leverde dit bos ook geriefhout en schors. Nu is het complexje opgenomen in de grote boswachterij. De hier naast nog aanwezige restjes in cultuurgebrachte veldgronden getuigen van de strijd van kleine boeren om een bestaan op te bouwen door zelf met de schop kleine velden te ontginnen. Eikenhakhout op stuifzand is door zijn geschiedenis (al op de kaart van 1900 aanwezig!) en schrale bodem een zeldzaam biotoop.
Huidig gebruik	Bos en ‘parkje’
Bedreiging	De begraafplaats wordt goed onderhouden. Het omringende hakhoutbosje dreigt te verrommelen door stort van tuinafval en verwaarlozing
Advies voor beheer en gebruik	Het eikenhakhout als zodanig beheren (geregeld afzetten). De begraafplaats en stenen onderhouden.

Nummer	5
Naam	Vledderlanden
Ligging	210.5 – 540.5
Oppervlakte en vorm	lijnvormig element
Eigenaar	
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	Esdorpenlandschap / beekdalen
Bijzondere waarden	Ligging en vorm van de houtwallen herinneren aan het vroeger besloten complex van gras- en hooilanden op de overgang van het eigenlijke beekdal van de Vledder Aa naar de hogere (veld)gronden (zie kaart 1811, structuur al aanwezig, fietspad is voormalig zandpad). Naast de landschappelijke waarde kennen deze wallen een ecologische waarde als broed- en schuilgebied voor vogels en wild en voor de ondergroei van kruiden en struiken als meidoorn en bosanemoon op de wat rijkere bodem. De roekenkolonie in een van de wallen is ecologisch zeer waardevol, want zeldzaam in het buitengebied daar roeken door de jacht in het verleden de dorpen in zijn getrokken.
Huidig gebruik	Moderne gras- en maaiweiden afgewisseld door oude wallen met opstanden die niet worden beheerd.
Bedreigingen	Vermesting door omringend landgebruik. Teloorgang van het karakter door uitgroei van kroonbomen en hol worden onderbegroeiing
Advies voor beheer en gebruik	Het beheer van de oude bomen afstemmen op de aanwezigheid van roeken, d.w.z. de bomen met rust laten en hoog en breed laten uitgroeien. Waar mogelijk openheid in de wal schappen zodat bomen, struiken en ondergroei zich kunnen verjongen

Nummer	11
Naam	Scheidgruppe
Ligging	216.5 / 217.5 – 532.5 / 537
Oppervlakte en vorm	lijnvormig element
Eigenaar	binnen ‘Rheebrugge’: Het Drentse landschap
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	Esdorpenlandschap / beekdalen
Bijzondere waarden	De Scheidgruppe is een origineel bovenstroompje van de Dwingelder stroom of Oude vaart (via de Leislout). Zoals de naam aangeeft vormde het stroompje de grens tussen de marken Uffelte en Ansen/ Dwingeloo en de latere gemeente Havelte en D. Deels is de Scheidgruppe niet vergraven (door het landgoed Rheebrugge) deels is zij in beperkte mate gekanaliseerd. De landschappelijke waarde is hoog , juist ook buiten het landgoed daar zij nog steeds bepalend is voor de kavelvorm die aan beide zijden verschilt. Ecologisch gezien kan de grup door voeding met lokaal (kwel)water een waardevolle gebiedseigen flora en fauna ontwikkelen.
Huidig gebruik	Van belang voor waterhuishouding in deze brede strook laaggelegen en eeuwenoud weide- en hooilandgebied
Bedreiging	Eutrofiëring door omringende landerijen. Verdere vergravingen en opschaling buiten het landgoed Rheebrugge
Advies voor beheer en gebruik	Aanwijzing van de gehele stroom – van ’t Loo in het noorden tot de leislout in het zuiden al landschappelijk en ecologisch waardevol gebied met hoge potenties. Waar mogelijk met een brede oever- wal zone.

Nummer	12
Naam	Kalterbroeken
Ligging	216 / 217 – 541 / 542
Oppervlakte en vorm	
Eigenaar	
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	Esdorpenlandschap. Overgang veldgronden, beekdalen en esgehuchten
Bijzondere waarden	Het deel ten zuiden van de weg naar Wapse wordt gekenmerkt door de typerende structuur van enerzijds kleine particuliere veldontginningen op de rand van het beekdal en anderzijds de grootschaliger ontginning van de hogere gronden richting Zoerte. Het gebied ten noorden van deze weg wordt ter wille van de rijkdom aan amfibieën tot natuurgebied omgevormd.
Huidig gebruik	Herinrichting t.b.v. nieuwbouw enerzijds en natuurgebied anderzijds
Bedreigingen	uitloopgebied voor mens en hond vanuit nieuwbouw, mogelijke ontwatering van het gebied t.b.v. die nieuwbouw
Advies voor beheer en gebruik	aan beide zijden van de weg het behouden van structuurbepalende elementen als oude (zand)wegen, houtwallen en sloten. Voldoende maatregelen treffen om een veilige uitwisseling voor amfibieën aan beide zijden van de weg en in de woonwijk te garanderen

Nummer	13
Naam	Uffelter vaartje
Ligging	213/216 – 535.5 (Van het Uffelterveen tot aan de Drentse Hoofdvaart)
Oppervlakte en vorm:	lijnvormig element, karakter van een greppel en slootje, kleine stukjes gedempt voor erven (oostelijke kant)
Eigenaar	westelijk deel: natuurorganisatie (NM?) oostelijk deel: enkele particulieren en waterschap?
Planologische status	als oude vaart waarschijnlijk geen status als geheel
Landschapstype volgens kadernota	deels veldgronden (natuur en veldontginning) deels beekdal
Bijzondere waarden	de vaart is op de franse kaart van 1811 aanwezig en sindsdien op alle kaarten als vaart(je) of tracé terug te vinden (kaarten van 1850, 1868, 1900, 1963, 1992, 2004). Historisch onderzoek kan opleveren wanneer de vaart exact is gegraven. Hij was met enkele kleine zijvaarten bedoeld om het Uffelterveen te ontwateren en werd gebruikt voor de afvoer van turf. In 1868 wordt hij als Uffelter boerenvaart gekarteerd. De vaart is tevens bepalend voor de kavelstructuur t.z.v. Ootmaan, liggend op de grens van beekdal (oude Vaart) en veldontginning met op die laatste karakteristieke en ecologisch waardevolle houtwallen.
Huidig gebruik	De vaart is als zodanig niet meer in gebruik en is in het natuurterrein verworpen tot een ondiepe greppel vol struiken. Op de camping is het eveneens een sterk bestruikte sloot die echter wel water voert. Ten oosten van de camping is de vaart deels aanwezig in de vorm van boerenslootjes.
Bedreiging	het vaartje als eenheid dreigt te verdwijnen
Advies voor beheer en gebruik	De vaart als structurelement behouden en versterken door uitdieping en verwijderen opslag. In het belang van de natuur en vanuit waterstaatkundig oogpunt is de functie van afwatering in het westelijk deel ongewenst.

Nummer	14
Naam	Veendijk
Ligging	210 / 211 – 528.5 / 530.1
Oppervlakte en vorm	lintvorm langs de weg met vlakvormige erven en kavels
Eigenaar	
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	Wegdorpenlandschap
Bijzondere waarden	Veendijk heeft binnen de gemeente een bijzonder status als gaaf lintdorp, ontstaan vanuit Havelte als veenontginning. Sedert de kartering van dorp en landschap in 1819 is de structuur in hoofdzaak onveranderd gebleven al is het aantal erven toegenomen en is door de ruilverkaveling het fijne strookvormige patroon verdwenen. De kavelvorm en richting zoals nu aanwezig is authentiek. Een aantal erven heeft nog de originele breedte van de laagveenontginning.
Huidig gebruik	moderne gras- en hooiweiden
Bedreiging	Door schaalvergroting verdwijnt de oorspronkelijke structuur, erven en behuizingen verliezen hun karakter door de toepassing van moderne tuintrends en het (ver)bouwen zonder oog voor cultuurhistorische waarden
Advies voor beheer en gebruik	Op basis van een nadere inventarisatie van waardevolle erven met hun behuizing, indeling en houtopstanden en kavels met kenmerkende kavelscheidingen als sloten (en een enkele houtsingel) een aantal erven een beschermde status verlenen

Nummer	15
Naam	Busselte
Ligging	209 / 210.7 – 530.9 – 531.5
Oppervlakte en vorm	strook van 200 meter aan beide zijden van de Busselterweg
Eigenaar	
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	Overgang van beekdal in wegdorpenlandschap (Veendijk) en veldontginningen en bebossing in het Esdorpenlandschap (Bisschopsberg)
Bijzondere waarden	Juist deze overgang maakt het gebied bijzonder daar de oude ontginning op deze gradiënt door de nog aanwezige kavelvormen en perceelscheidingen (op basis van oudere ontginningen vastgelegd vanaf 1850) is te beleven. Zij geeft aan het landschap een bijzonder karakter met authentieke zichtlijnen naar de open Paardenweiden en Lege Veld, behorend bij het veenlandschap van Veendijk. De ecologische waarde wordt gevormd door de leeftijd en ongestoorde ontwikkeling van de houtwallen (schrane ondergroei) en de aantrekkelijkheid van dit halfopen landschap als migratie- en vestigingsgebied waarbij de veenweiden als fourageergebied en de bossen als schuilplaats fungeren.
Huidig gebruik	groen- en bouwland, uitgerasterde houtwallen
Bedreiging	uitgroei van de oude wallen waardoor het intieme karakter verloren gaat en het doorsnijden van de zichtlijnen de beplantingen haaks op de kavelstructuur
Advies voor beheer en gebruik	beheer gericht op instandhouding van dit halfopen landschap met daarin een beheer van de houtwallen gericht op de rijkdom in structuur

Nummer	17
Naam	Wapserveen
Ligging	208.5 / 214.4 – 536 / 5385
Oppervlakte en vorm	lintvormige bebouwing met vlakvormige erven en kavels
Eigenaar	
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	Wegdorpenlandschap
Bijzondere waarden	Wapserveen is een bijzonder gaaf lintdorp, ontstaan op een langgerekte zandrug in het veengebied van de Wapserveense Aa. in de 13^e of 14^e eeuw. Een aantal erven en kavels heeft nog dezelfde omvang als gekarteerd in 1819. Bijzonder zijn ook de tientallen geriefbosjes op of grenzend aan het erf en de aanplant op de perceelsscheidingen. Nader onderzoek zal aantonen welke erven, kavels en scheidingen het meest waardevol zijn wat betreft ouderdom en samenstelling van de erfbepanting, boomgaarden en hagen. Dit onderzoek dient tevens vast te leggen waar het kenmerkende reliëf tussen veen en zandrug nog aanwezig is (aardkundige waarden). In vergelijking met Veendijk (van latere datum en sterker aangetast) is de waarde van Wapserveen zeker cultuurhistorisch groter.
Huidig gebruik	erven van boeren en burgers
Bedreiging	zie onder 14 Veendijk, met toevoeging van de verrommeling van de bosjes op de grens van het hogere cultuurland (met lintbebouwing) en de laagveenpercelen.
Advies voor beheer en gebruik	zie onder 14 Veendijk.

Nummer	18
Naam	Helveen
Ligging	223.1 / 223.4 – 538.4 / 538.6
Oppervlakte en vorm	rechthoekig perceel
Eigenaar	
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	Esdorpenlandschap, buitengebied
Bijzondere waarden	Het Helveen bij Lhee bestaat uit een uniek hakhoutbosje van zwarte els met de daarbij behorende kenmerkende en zeldzame ondergroei van zeggesoorten en gele lis. Het bos is plasdras, behorende bij de ligging en geschiedenis. In feite ligt het bosje aan een van de kleine bovenstroompjes van de Dwingelder stroom, van die relatie is door verkaveling niets meer terug te vinden. In 1811 bestond dit gebiedje uit kleine hooilandjes en stukjes natte heide. Rond 1900 lagen er wat veenputten en zijn er singels aangeplant. De kleinschalige structuur van rond 1900 is nog geheel aanwezig en bepalend voor de overgang van de bebouwde kom van Lhee naar het grote open beekdal. Vanwege de aanwezige veenputten en het onvruchtbare karakter is het bosjes als hakhout geëxploiteerd geweest hetgeen sterk bijdraagt aan het huidige karakter (bos met broeken)
Huidig gebruik	bos en weiland, bos is natuurgebied
Bedreiging	verdroging en eutrofiëring van de randen, te zware ontwikkeling van elzen waardoor windworp een probleem kan worden
Advies voor beheer en gebruik	het bos als hakhoutbos exploiteren, kleinschalig, de belendende sloor extensief onderhouden, waterpeil zorgvuldig in de gaten houden, gebiedsvreemd water buitensluiten

Nummer	19
Naam	Landschappelijke eenheid Lheebroek
Ligging	224.5 / 225.5 – 539.3 / 540.5
Oppervlakte en vorm	
Eigenaar	voornamelijk particulier bezit grenzend aan de boswachterij Dwingeloo van SBB
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	Esdorpenlandschap
Bijzondere waarden	Het gehucht Lheebroek vormt met de aanpalende Lheebroeker esch en de daaraan grenzende bosopstanden en heideveldjes met jeneverbes een gave eenheid die kenmerkend is voor de relatie dorp – es - eszoombegroeiing- stuifzand/veldgrond. Bovendien ligt in het gebied het Bollenveen, karakteristiek voor veenputtenexploitatie liggend op de randen van het plateau en het beekdal. Reeds in de 14 ^e eeuw wordt het gehucht vermeld en we mogen er gelet op het kaartbeeld van 1811 vanuit gaan dat dorp en es zich uit het toenmalige moeras- en loobos heeft ontwikkeld, geleidelijk aan tot de huidige structuur en combinatie van grondgebruik. De overgang van veld, via jeneverbes naar eikenhakhout en eszoombegroeiing is door zijn schrale karakter ecologisch waardevol
Huidig gebruik	deels camping, deels esgronden, heide en bos
Bedreiging	aantasting van de eenheid door dat het geheel in handen is van verschillende eigenaren met elk hun belang. Zo zou SBB hier natuurontwikkeling kunnen bevorderen terwijl cultuurhistorisch beheer gewenst is. Omgekeerd kan de camping nadelige gevolgen hebben voor de rust in het gebied.
Advies voor beheer en gebruik	Met name richten op de instandhouding van de overgang van veld met jeneverbes naar hakhout, eszoom en es. Kleinschalig op diversiteit gericht beheer noodzakelijk om uniformering (verbossing) te voorkomen.

Nummer	20
Naam	Sliekerveen
Ligging	224.9 / 225.2 – 542 / 542.3
Oppervlakte en vorm	rechthoekig perceel
Eigenaar	
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	Esdorpenlandschap, beekdal / veldontginningen
Bijzondere waarden	Het kleine Sliekerveen tussen Eemster en Beilervaat (Brunstingerveld) is in het gebied van de Dwingelder stroom (madelanden) het enige restant van de heidevelden die hier de bronnen (stroeten) van de stroom vormden. Deze getuigenis is van cultuurhistorisch belang. De ecologische waarde is des te groter daar dit terrein, veenachtig met een fraaie begroeiing van gagel, al in het begin van de 20e eeuw zeldzaam is geworden. Deze stroeten waren namelijk in trek om tot groenland te ontginnen vanwege de relatief voedselrijke bodem (ter plekke vanaf circa 1850).
Huidig gebruik	natuurterrein
Bedreiging	Vermesting door gebruik omringende landerijen, verdroging i.v.m. waterpeilbeheersing t.b.v. de landbouw
Advies voor beheer en gebruik	door vergroting van dit reservaat de buffer tussen heide en bouw- en weiland versterken, grondwaterpeil in de gaten houden, verschraling door maaibeheer

Nummer	23
Naam	Witteveen
Ligging	215 / 216.2 – 539.6 / 540
Oppervlakte en vorm	langgerekte rechthoekige kavel
Eigenaar	SBB
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	Esdorpenlandschap / veldontginningen
Bijzondere waarden	Heide restant met veenput, in originele vorm en grootte van kavels zoals vastgelegd in de markescheiding eind 19^e eeuw van het Oldendiever veld. Inzijkgebied waarvan het water via de Kwasloot (oud bovenloopje van...) naar de Wapserveense Aa wordt geleid. Singel (ruilverkaveling) langs de Kwasloot accentueert de overgang van de voormalige veldgronden naar de maden van de Wapserlanden. Gebied is belangrijke stapsteen in het realiseren van verbindingzones in de EHS
Huidig gebruik	natuurterrein
Bedreiging	verdroging en vermesting door ontbreken buffer.
Advies voor beheer en gebruik	gebied van een buffer voorzien, beheren als veldgrond en verdere verbossing tegen gaan.

Nummer	25
Naam	Diepenveen
Ligging	213.9 / 214 – 542.4 / 5425
Oppervlakte en vorm	cirkelvormig veen met wat houtopstand
Eigenaar	
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	esdorpenlandschap
Bijzondere waarden	Op de kaart van 1850 aangegeven als veenplas temidden van de veldgronden, in 1900 gekarteerd als plas met kleine particuliere veldontginningen en houtwallekes. Enig restant in de wijde omgeving dat getuigt van de naamgeving aan het belendende gehucht: Veenhuizen.
Huidig gebruik	
Bedreiging	eutrofiëring en verdroging van de randen waardoor bosopslag zal toenemen en er een ongewenste verlanding versneld plaats zal vinden.
Advies voor beheer en gebruik	Reconstructie van aanpalend cultuurland op basis van kaart 1900. Nader onderzoek naar aardkundige waarde en ecologische waarde (waterkwaliteit).

Nummer	26
Naam	Oldendiever, m.n. bosjes in het gehucht en De Holten en veenplas Leendert
Ligging	217.5 / 218.3 – 540 / 540.5
Oppervlakte en vorm	
Eigenaar	
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	
Bijzondere waarden	Zowel bosjes (al gekarteerd in 1850) als de veenplas verwijzen naar de ontginning van het Oldendiever veld. Zie voor de veenplas onder nr. 23 De buurtschap wordt vermeld in de 13e eeuw. De geriefhoutbosjes getuigen van de vroeger veel uitgebreidere begroeiing rond de es (eszoom) waarnaar de veldnaam De Holten verwijst. De bosjes zijn landschappelijk en ecologisch waardevol. Dat laatste omdat zij gedurende meer dan 150 jaar vrij extensief zijn geëxploiteerd waardoor de kenmerkende loobosvegetatie zich kon handhaven.
Huidig gebruik	bos en veen temidden van groenland
Bedreiging	aantasting van de bosjes en met name de bosranden door stort van (tuin) afval, indringen meststoffen, aanploegen van randzone
Advies voor beheer en Gebruik	zorgvuldig beheer gericht op instandhouding van looboskarakter met geriefhout. Nader onderzoek moet uitwijzen hoe de versterking het beste kan plaats vinden.

Nummer	27
Naam	Westerbeekslot
Ligging	206.8 / 208.8 – 540 / 542.9
Oppervlakte en vorm	lijnvormig element
Eigenaar	
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	Ontginningskolonielandschap
Bijzondere waarden	De Westerbeekslot loopt deels door het gelijknamige landgoed en werd begin 17^e eeuw gegraven voor de ontwatering van het veen en afvoer van turf. In de 19^e eeuw is zij gekoppeld aan de Kolonievahrt (vanaf Wilhelminaord tot aan de Schipsloot) bij de vestiging van de koloniën van de Mij. Van Weldadigheid. De aansluiting op de zuidelijk gelegen Wapserveense Aa is na 1900 verdwenen bij het in cultuur brengen van de landerijen. Bijzonder is de zeer diepe ligging van het deel in het landgoed waar een zandkop wordt doorsneden. De sloot vormt vandaag de dag een karakteristiek element van het kolonielandschap en herinnert aan het vroeger belang van waterwegen, ook al zijn die in onze ogen van bescheiden omvang. Ecologisch gezien zijn zowel de sloot als de oevers waardevol door hun soortenrijke flora.
Huidig gebruik	
Bedreiging	met name in het oostelijk deel is de sloot onderhevig aan verval van het diepe talud. Verderop zijn de oevers zo zwaar bebost dat windworp dreigt.
Advies voor beheer en gebruik	vorm en grootte behouden, verdere ontwatering van het landgoed tegen gaan

Nummer	28
Naam	Reeweg bij Vledder
Ligging	207.2 / 209.9 - 541.7 / 542.1
Oppervlakte en vorm	lintvormig element
Eigenaar	
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	grens tussen esdorpenlandschap en koloniellandschap
Bijzondere waarden	Wat vandaag de dag de naam Reeweg draagt was al in 1811 een verbindingsweg van Veldeer over Noordwolde naar de rest van oostelijk Friesland. Dat de weg veel ouder is blijkt uit het aanwezige stuifzand ten westen van het dorp. Langs veel van oorsprong vroeg middeleeuwse wegen ontwikkelde zich stuifzand op de hogere gronden. Over een 'reeweg' trok de begrafenisstoet vanuit het achterland naar de kerk en begraafplaats in Vledder. De weg zal deze naam gekregen hebben bij de ontginning en occupatie van de veldgronden tussen Vledder en de Friese grens. Het zeldzame feit dat deze weg nog grotendeels intact is en nog altijd een zandweg, maakt hem cultuurhistorisch interessant.
Huidig gebruik	zandweg tot in Wilhelminaoord
Bedreiging	eventueel verharding of aanleg van overgedimensioneerd fietspad
Advies voor beheer en Gebruik	onverhard laten

Nummer	29
Naam	Jodenweg
Ligging	208.9 / 209.4 – 543 / 543.6
Oppervlakte en vorm	lintvormig element
Eigenaar	
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	esdorpenlandschap / veldontginningsgronden
Bijzondere waarden	Ligging en naamgeving verwijzen naar de inzet van Joodse dwangarbeiders vanuit Vledderveen in de eerste helft van de Tweede Wereldoorlog. De zandweg moest het oude voetpad tussen Veldeerveen en Vledder vervangen. Voor 1940 in het kader van de werkverschaffing en van 1941 onder dwang werden in deze omgeving ontginningswerkzaamheden uitgevoerd. Vanuit landschappelijk oogpunt is de weg waardevol vanwege de verwijzing naar deze veldontginningen. De naamgeving, spontaan in het dorp ontstaan en later nogal omstreden gehandhaafd, maakt van de weg een lieu de mémoire.
Huidig gebruik	
Bedreiging	verbreding en asfaltering fietspad
Advies voor beheer en gebruik	als zandweg handhaven

Nummer	30
Naam	Tilgrup
Ligging	218.7 / 547 – 216.8 – 245.8
Oppervlakte en vorm	lijnvormig element
Eigenaar	
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	ontginningskolonielandschap
Bijzondere waarden	kenmerkende forse sloot die diende ter ontwatering van het gebied Oude Willen ten tijde van de ontginning van dit lage venige veld 2 ^e helft 19 ^e eeuw) Deels was de tilgrup tevens scheiding tussen de provincies Drenthe en Friesland. De grup is nog steeds bepalend voor kavelpatroon en grondgebruik die aan beide zijden verschilt. Hij mondt uit in een van de bovenstromen van de Vledder Aa die flauw kronkelend door het bos stroomt / stroomde
Huidig gebruik	
Bedreiging	natuurontwikkeling in bos en Oude Willem waardoor Landschappelijk karakter verdwijnt
Advies voor beheer en gebruik	vorm handhaven

Nummer	31
Naam	Martenswal
Ligging	215.5 / 546 – 215.3 / 546.8
Oppervlakte en vorm	lijnvormig
Eigenaar	
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	gedeeltelijk bos (op rand met) veldontgining
Bijzondere waarden	Al in 1900 een grenswal van het Dieverderzand tot bijna in Wateren. Waarschijnlijk aangelegd t.b.v. de markenscheiding in de 2^e helft van de 19^e eeuw als eigendomsmarkering (samen met een evenwijdig lopende inmiddels in zandpad omgezette wal (Middenlaan) ten zuiden van de Martenswal. Opvallend is/was de doorkruising van de bovenloop van de Vledder A die later is vergraven i.s.m. de Tilgrup. De ecologische waarde kan alleen worden vastgesteld door veldbezoek. Landschappelijk vormt de wal nog altijd een grens tussen de groenlanden aan de ene en de restanten woeste grond aan de andere kant.
Huidig gebruik	zandpad, perceelscheiding
Bedreiging	verdwijnen van het karakteristieke wallichaam met bijbehorende greppel
Advies voor beheer en gebruik	tracé van de wal een beschermde status geven, waar mogelijk wal en opgaande begroeiing herstellen of versterken

Nummer	33
Naam	Jonckindt Conincklaan
Ligging	210.9 / 544.8 – 211.8 / 546
Oppervlakte en vorm	lijnvormig element met vlakvormige erven
Eigenaar	Maatschappij van Weldadigheid
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	ontginningskolonielandschap
Bijzondere waarden	De rechte laan met zijn laanbomen, maar nog meer de eraan gelegen voormalige koloniehuisjes en hun erven getuigen van de ontginningsgeschiedenis van de kolonie Boschoord. Deze landbouwkolonie is nooit goed van de grond gekomen en de landerijen werden al snel bebost. Het bos wordt nu geëxploiteerd door de Mij. van W.
Huidig gebruik	particuliere bewoning, bos
Bedreiging	opgaan van het koloniekarakter van de huizen en erven In het bos, erven die worden ingeplant, huisjes die worden verbouwd en uitgebreid
Advies voor beheer en gebruik	kavelpatronen zichtbaar handhaven, huizen beschermde status verlenen

Nummer	34
Naam	Schoollaan
Ligging	210.1 / 545 – 210.8 / 544.8
Oppervlakte en vorm	lijnvormig met aangrenzende rechthoekige percelen
Eigenaar	Maatschappij van Weldadigheid
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	ontginningskolonielandchap
Bijzondere waarden	De laan, school en onderwijzerswoning vormen samen met de percelen groenland een mooi beeld van het kolonielandchap. Zie voorts onder 33 Jonckindt Conincklaan.
Huidig gebruik	atelier, woning, zandweg
Bedreiging	mogelijke verharding van de weg, verdwijnen van perceelsgrenzen
Advies voor beheer en gebruik	eventuele aanleg van bescheiden schelpenpad voor fietsers, aansluitend op J. C-laan

Nummer	35
Naam	Grenspoel en weer
Ligging	216/549. Binnen het NP Drents – Friese wold
Oppervlakte en vorm	De grenspoel is een onregelmatige rond veen, het restant van de weer is een lijnvormig element, doet zich voor als heuvel
Eigenaar	Staatsbosbeheer
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	Esdorpenlandschap, heidevelden
Bijzondere waarden	De poel (ooit verturft anders zou hij zonder meer ‘veen’ heten) ligt samen met de wal (in dit geval een ‘weer’ vanwege zijn verdedigingsfunctie) op de grens met de provincie Friesland, aan de rand van het Aekingerzand. Op de kaart van 1900 staat de poel niet aangegeven, maar het zandpad volgt terplekke de noordrand van de laagte. Op de kaart van 1811 wordt de laagte duidelijk onderscheiden van het omringende stuifzand en is de weer met de naam ‘landweer’ ingetekend vanaf de poel westwaarts tot aan de huidige ‘Twee provinciën’. De weer is hier terug te vinden in hakhoutbos. De historische waarde is dus hoog. Van de poel is bekend dat ook de ecologische waarde groot is vanwege de veenvorming en de zuiverheid van het water.
Huidig gebruik	natuurgebied
Bedreiging	de poel wordt niet bedreigd, de weer is grotendeels verdwenen en de restanten dreigen onopvallend op te gaan in het natuurgebied
Advies voor beheer en gebruik	herstel van de weer

Nummer	36
Naam	Kolonievaart
Ligging	218.8 / 547 – 221 / 548.9
Oppervlakte en vorm	lijnvormig element
Eigenaar	
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	veenontginningslandschap
Bijzondere waarden	Zie nr. 30 Tilgrup. De kolonievaart ligt in het verlengde van de Tilgrup en vormt de grens met Friesland. Samen met de direct aangrenzende zandweg ligt de vaart op de grens van twee totaal verschillende landschappen en is daardoor landschappelijk karakteristiek. Enerzijds voornamelijk bos en aan de Friese kant kleinschalig cultuurlandschap.
Huidig gebruik	
Bedreiging	door ontwikkeling t.b.v. natuur in De Oude Willem zou in het zuidelijk deel dit grenskarakter kunnen vervagen.
Advies voor beheer en gebruik	lijnvormig karakter handhaven en eventueel accentueren

Nummer	39
Naam	Ettelte
Ligging	214 - 531
Oppervlakte en vorm	vlakvormige elementen
Eigenaar	
Planologische status	
Landschapstype volgens kadernota	esdorpenlandschap, beekdal
Bijzondere waarden	Op de kaart van 1811 bestaat het huidige Ettelte uit een strook kleinschalig gevarieerd cultuurlandschap op de rand van de Oude (Smildiger) vaart. Bosjes, weiden, wallen en een enkele akker wisselen elkaar af. Ten zuiden van de huidige Osseweidenweg liggen wat veenputten. Op de kaart van 1900 vinden we voornamelijk eikenhakhout terug. Nog steeds zijn er geen huizen ingetekend. Anno 2000 wordt het gebied nog steeds gekarakteriseerd door de aanwezigheid van loofbosjes en een akker, met dezelfde kavelrichting als op de kaart van 1811, nog steeds doorsneden door de Oude Vaart. De ecologische waarde van deze bosjes wordt gelet op hun leeftijd van sommige kavels hoog ingeschat. Een terrein bezoek is nodig om dit te verifiëren.
Huidig gebruik	
Bedreiging	Door schaalvergroting is al veel van het intieme karakter verdwenen. De langs de wegen en in sommige percelen aanwezige oude wallen dreigen sluipenderwijs af te kalven. De nabij gelegen boerderij kan negatieve invloed hebben op de kwaliteit van het bos.
Advies voor beheer en gebruik	nauwkeurige omschrijving in bestemmingsplan

